

geagiteerde burgers en het hof – trad hij vriendelijk en beminne-lijk op tegenover de gekommitteerden van de burgerij en bewilligde hij in hun eis van een vrijgekozen krijgsraad; nauwelijks had hij echter de stad verlaten, of hij liet een proklamatie uitgaan waarin op strenge toon de hele beweging als oproer gelaakt werd en de gegeven konsessie weer werd ingetrokken. Ook als men van mening is, dat de kleine burgerij in de Hollandse steden in 1747 en 1748 niet rijp was voor enige vorm van medezeggenschap in de stedelijke aangelegenheden, zodat de prins zich onmogelijk met de hervormingsbeweging kon identificeren, dan kan nog zijn beleid moeilijk anders dan zwak genoemd worden.

Hoewel de stadhouder overal het gezag van de stadsbesturen wist te herstellen – daarvoor moest in Leiden zelfs garnizoen gelegd worden –, was hem tijdens de oproeren uit de dikwijls felle beschuldigingen tegen bepaalde regenten wel gebleken, dat de meest gekompromitteerden onder hen – dikwijls kopstukken van het vorige bewind – niet gehandhaafd konden worden. De volksbeweging had zijn ideaal van een grote verzoening overal omvergeworpen. Hierin was Rotterdam niet stil gebleven. Begin september, toen de prins naar Amsterdam ging, was er ‘onder het lagere volk’, volgens Wolters, een lijst in omloop, waarop de namen van twaalf regenten voorkwamen, die ontslagen dienden te worden. Weer kwamen Danserweg en zijn vrienden in het geweer om op matiging aan te dringen; blijkbaar met succes, want het rekest, dat een maand later bij de tabaksverkoper Gerrit Snel 700 handtekeningen verwierf, bevatte zeker een geringer aantal namen. Dit rekest werd de prins aangeboden die inmiddels door de Staten van Holland gemachtigd was, voor eenmaal overal de wet te verzetten. Hij liet deze taak uitvoeren door een van stad tot stad reizende kommissie, bestaande uit de reeds genoemde Van Wasse-naar-Katwijk en Willem Pauw, lid van de Hoge Raad. Op 22 oktober verscheen de kommissie in Rotterdam. Na twee dagen lang de klachten en beschuldigingen van de burgers aanhoord te hebben en na overleg met de prins, ontsloeg de kommissie alle 24 vroedschapsleden. Daarna stelde ze terstond een nieuwe vroedschap aan, waarin 19 van de ontslagenen weer werden opgenomen. De vijf, die zich het meest de afkeer van de burgerij op de hals hadden gehaald, waren de oud-burgemeesters: Theodorus van Teijlingen, Dirk van Hogendorp, Pieter van Schoonhoven en Elias